

■ Rozhovor týdne s

Gabrielou Dlouhou, tajemnicí Agrární komory ČR a předsedkyní představenstva Českomoravské drůbežářské unie

Na posledním představenstvu agrární komory jste mimo jiné hovořili o jednotlivých komoditách. Na co jste se zaměřili?

Na představenstvu byla otevřená otázka aktualizace komoditních rad tak, aby všechny pracovaly ještě aktivněji. Někteří viceprezidenti komory jsou totiž také předsedy komoditních rad. Do budoucna budeme rádi, když v těchto radách budou zastoupeny všechny kraje. Ministerstvo zemědělství, Ústav zemědělské ekonomiky a informací a Státní zemědělský intervenční fond, přičemž podporujeme všechny komodity. Důležité rovněž je, aby se komoditní rady opravdu pravidelně scházely a řešila se příslušná témata.

U kterých komodit zaznamenáváte největší problémy?

Naposledy se ozývali producenti obilovin, protože byl problém se suchem. Pak zapršelo, takže nastal zase problém s vodou u řepky. Přišla totiž v nevhodnou dobu. Stále také přetrvávají potíže se sezónními pracovníky. Lidé se bojí, zda nepříjde další kolo epidemie covid-19, problémů k řešení je hodně. Budeme se přitom snažit aktivně přistupovat ke všem stejně bez rozdílu, jak k velkým, tak k malým podnikům. Také Českomoravská drůbežářská unie zastupuje jak velké, tak malé firmy. Od aktivistů totiž často zaznívá, že tato organizace zajišťuje lobbying pouze pro velké firmy. S tím nesouhlasíme.

V souvislosti se zákazem klecových chovů se diskutovalo i o kompenzacích pro chovatele. Máte představu, v jaké výši by měly být?

Zatím neexistuje jednotná metodika, každý chovatel má jinou technologii, která se musí zohlednit. Nemělo by dojít k podobným závěrům, jako u kožešinových zvířat, kde se ještě po platnosti zákazu jedná o výši kompenzací. Bylo by proto nutné, aby Ústav zemědělské ekonomiky a informací ještě před přijetím případného zákazu klecových chovů zpracoval studii, kde by se zohlednila pořizovací cena technologie, která je jiná u různých výrobců, a její stáří. Ta by pak měla být základem pro výši kompenzací. Chtěla bych připomenout, že návrh na zákaz klecových chovů půjde již do třetího čtení, ale otázka kompenzací není zahrnuta v žádném pozměňovacím návrhu. Vůbec nebyla nařazena. Dlouhodobě jsme přitom ve shodě s Ministerstvem zemědělství v tom, že pokud by měl být opravdu přijat zákaz klecových chovů, tak by k němu mělo dojít na evropské úrovni, aby se

do České republiky nedovážela vejce z jiných států, kde klecové chovy nebyly zakázány.

Alternativní chovy nosnic se však v poslední době rozšiřují?

Ano. Jejich počet roste. Alternativní způsoby ustájení slepic byly využívány již dříve, jen o ně nebyl takový zájem ze strany řetězců. Proto je někteří producenti museli kvůli ceně zavřít. Každý produkt má ale svého kupce. Pokud menší chovatelé prodávají vejce z alternativních chovů ve farmářských prodejnách nebo na trzích za vyšší cenu a najdou své zákazníky, samozřejmě je podporujeme a těší nás to.

Už byla v souvislosti s náhradami zadána nějaká studie?

Zatím ne. Jako Českomoravská drůbežářská unie máme sice určité odhady případných kompenzací. Problém ale je, že pořád nevíme, který rok by měl nastat zákaz klecových chovů. Je možné, že bude navržen až v roce 2033, tedy v době, kdy by obohačené klece byly účelně odepsány. Některé odpisy budov však budou trvat déle.

Jaká je vůbec soběstačnost ve vejcích?

Soběstačnost České republiky ve vejcích je okolo 82 procent. Do toho jsou započítány i malochovy. V komoditních kartách je vidět, že lidé nechtějí mít slepice doma, doba je jiná a stavy nosnic v drobných chovech se snižují. Podle odhadu produkce v domácích chovech je asi na úrovni dovozu vajec do České republiky. To znamená, že přibližně 700 milionů kusů vajec je z drobných chovů a 700 milionů kusů se doveze. Produkce zemědělského sektoru je jednou taková, přičemž počet nosnic je srovnatelný. Navíc drobnochovatelé mívají většinou starší nosnice než zemědělský sektor. Poukázala bych také na to, že podle zjištění Státní veterinární správy se zvyšuje procento nálezů pozitivních na salmonelu v alternativních chovech. Při posledním šetření jich bylo sedm v alternativních způsobech ustájení a jeden v klecových chovech. Takže v této otázce opravdu nejsou vyslyšeny názory odborníků. Necháme však na zákaznících, jaká budou chtít vejce. Pokud spotřebitel řekne, že nechce jiná vejce než z pokročilých systémů, obchodní řetězec nebudou odbírat vejce od chovatelů, kteří budou mít klecové chovy.

Od července jste se stala tajemnicí Agrární komory ČR. Vedle toho stále zůstáváte předsedkyní Českomoravské drůbežářské unie?

Zatím ano. Představenstvo a dozorčí rada Českomoravské drůbežářské unie souhlasí se souběhem funkcí.

Na co se chcete zaměřit v pozici tajemnice Agrární komory ČR?

Velice ráda bych se soustředila na komunikaci se zemědělci, státní správou a budu se snažit hájit zájmy zemědělců.

Zuzana Fialová

Plán na využití meliorací

Pozemkové úpravy, závlahy a odvodnění, ochranu půdy a její monitoring řeší Plán opatření pro řešení sucha prostřednictvím pozemkových úprav a adaptací hydromeliorací v horizontu 2030. Materiál, který nechalo zpracovat Ministerstvo zemědělství (MZe), je souhrnem opatření, jež resort uskuteční v příštích deseti letech prostřednictvím Státního pozemkového úřadu (SPÚ) a Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půdy (VÚMOP). Informoval o tom tiskový mluvčí Ministerstva zemědělství Vojtěch Bílý.

Zuzana Fialová

„V poslední době je téma meliorací hodně diskutované a zemědělci jsou napadáni, že takto zbytečně odvodňují naši krajinu. Je třeba si uvědomit, že v České republice jsou meliorace zhruba na 1,2 milionu hektarů, z toho ovšem 500 tisíc hektarů bylo vybudováno do roku 1945. Není to tedy tak, že by dnes zemědělci krajinu odvodňovali. Tam, kde už meliorace jsou, musíme prověřit jejich funkčnost a upravit je tak, abychom snížili nežádoucí odvodňování krajiny,“ sdělil ministr zemědělství Miroslav Toman. V následujících deseti letech proto bude Ministerstvo zemědělství na základě studie postupovat a veškerá opatření koordinovat. „Půjde především o pozemkové úpravy, kterých chceme ročně udělat 150. Celkové náklady na všechna opatření na zmíněných deset let budou

zhruba 34 miliard korun,“ uvedl ministr s tím, že SPÚ bude například koordinovat, aby se tato opatření zaměřila do míst v suchých oblastech. Při pozemkových úpravách budeme také posuzovat vodní bilanci konkrétních pozemků a opatření upravovat tak, aby voda zůstala tam, kde ji potřebujeme, doplnil.

Podle ministra prostřednictvím pozemkových úprav je možné řešit retenci, akumulaci, jakost povrchových vod v krajině, protierozní opatření a zvyšování biodiverzity, ale i problematiku hydromeliorací. SPÚ i VÚMOP budou řešit problematiku odvodnění, zejména budou dělat digitální podobu evidence hydromeliorací, která není nebo neodpovídá skutečnosti, a posoudí vodní bilanci na konkrétní pozemky a lokality. „S Českou zemědělskou univerzitou se shodujeme, že odstraňování částí stávajících systémů je finančně nákladná

varianta a hodí se jen tam, kde není systém funkční nebo tam neměl být zřízen. Kde to půjde, budeme s těmi existujícími systémy pracovat. Přebudujeme je v takzvané regulační systémy, které v období sucha vodu zadrží a zpřístupní kořenům rostlin,“ konstatoval Toman.

Proti předchozím obdobím, kdy byla prioritou retence vody, bude pro následující období prioritou akumulace vody, tedy její dlouhodobé zadržení a její další efektivní využití v krajině. Součástí řešení pozemkových úprav bude i návrh zabezpečení zdroje závlahové vody. Jedním z plánovaných inovativních postupů v pozemkových úpravách je zahrnutí systémů zemědělského odvodnění do jejich řešení. Předpokládá se, že se proces pozemkových úprav rozšíří o zajištění dostupné projektové dokumentace a prostřednictvím dálkového průzkumu země se zmapuje skutečný rozsah a umís-

tění odvodňovacích zařízení, posoudí technický stav, vyhodnotí potřebnost a v případě potřeby se navrhne opatření.

Pro ověření a zhodnocení přínosů a rizik jsou vytipována čtyři pilotní území. Jde o lokality na Pardubicku, zpracování již probíhá v katastrálním území Horní Roveň, Dolní Roveň a Prachovice, připravuje se katastrální území Chornice. Z pohledu zemědělského hospodaření je významná také modernizace stávajících závlahových soustav a jejich rozšiřování do dalších oblastí. V současné době je na SPÚ před dokončením „Studie proveditelnosti závlahové soustavy Hustopečsko“. V případě realizace závlahových soustav v této lokalitě by mohlo být zavlažováno až zhruba 9500 hektarů zemědělské půdy, což je v jedné z nejušších oblastí ČR z pohledu zemědělského hospodaření zásadní.

Nové podmínky

(fia, čtk) – Na šlechtitele a pěstitelé chmele čekají nové zákonné podmínky. Zrušena bude například povinnost provádění zkoušek užitné hodnoty odrůd chmele pro registraci. Ústřední a kontrolní zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ), který pěstitelé kontroluje, ale bude zkoumat vzorky rozmnožovacích materiálů chmele za nových podmínek. Dodavatelé budou muset tři roky uchovávat záznamy o vlastnostech materiálu. Změny přinese novela zákona o oběhu osiva a sadby, kterou minulý týden schválil Senát.

Zrušení zkoušek užitné hodnoty u odrůd chmele vysvětlilo Ministerstvo zemědělství tím, že podmínkou registrace odrůd jsou podle ministerstva pouze v několika evropských státech. Výsledky zkoušek užitné hodnoty odrůdy jsou podle ministerstva ovlivněny technologií pěstování, agrotechnikou, klimatickými podmínkami místa zkoušení. „Tuto různorodost z nedostatečných kapacitních důvodů nelze v rámci zkoušek

pokusů eliminovat, a tudíž zaručit objektivní výsledky,“ dodal úřad.

Další změny ministerstvo obhajovalo tím, že v osmdesátých letech minulého století se začala sadba chmele na českém území vyrábět pomocí mikrorozmnožování na mediích v laboratorních podmínkách. Zákony to však doposud nezohlednily a někteří dodavatelé uvádí podle ministerstva do oběhu sadbu, která již podmínky uniformity nesplňuje. Podle nových podmínek, které novela přináší, bude moci ústav uznávat jen porosty, u nichž bude schopný ověřit odrůdovou pravost.

Novela, kterou nyní dostane k podpisu prezident, obsahuje na zásah sněmovny podrobnější úpravu a specifikaci označování chmele na dokladu. Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský bude moci smluvně pověřit soukromé subjekty k provádění vegetačních zkoušek chmele. Loni pěstitelé v ČR sklídili 7145 tun chmele. Meziročně šlo o nárůst o 39,4 procenta.

Burčák asi později

(fia, čtk) – První letošní burčák z domácích hroznů budou moci lidé ochutnat nejdříve v polovině srpna, i když ho lze oficiálně v České republice prodávat už od 1. srpna. Uvedli to dotázaní jihomoravští vinaři. Po několika teplých letech, kdy počasí dozrávání hroznů uspišilo až o několik týdnů, se tak vinařský kalendář vrací k tradičním termínům.

„Burčák bude letos přibližně o týden později než v loňském roce. Obvykle s jeho prodejem začínáme v prvním srpnovém týdnu, letos to dřív než 10. srpna nejspíš nebude. Ale záleží na dalším vývoji počasí,“ sdělil Miloslav Machuča z Valtic, který obvykle nabízí burčák jako jeden z prvních. „Počasí se po několika letech vrací do normálu. Očekávám, že díky chladnějšímu počasí budou první burčáky ve druhém až třetím srpnovém týdnu, kdy budou rané odrůdy dostatečně dozrálé,“ řekl prezident Svazu vinařů Tišbor Nyitray. První burčáky v sezóně bývají z raných odrůd Irsai

Oliver nebo Solaris. Ve vinařství Chateau Valtice ale před třemi lety vysadili odrůdu Agustovskij. „Tato odrůda je vůbec nejdříve dozrávající odrůda, která v ČR je ve vinicích. Pochází z Moldávie, má krásné muškátové aroma a je vhodná do bioprodukce. Předpokládáme, že hrozny z panenské sklizně budeme sbírat začátkem srpna a čerstvý burčák z této neobvyklé odrůdy bude už 7. a 8. srpna,“ sdělil ředitel Chateau Valtice David Šťastný. Vinohradnický manažer společnosti Bohemia Sekt Josef Svoboda odhaduje, že prodej burčáku by mohl začít okolo 20. srpna. „Předpokládám, že v té době dozrají odrůdy Irsai Oliver a Solaris. My ale prodej burčáku v Habánských sklepech připravujeme jako každoročně až na září,“ dodal Svoboda. Jako burčák se smí na českém trhu označovat pouze nápoj z českých hroznů. Pokud se vyrábí ze zahraničních, musí nést označení částečně zkvašený hroznový mošt.

Spotřeba pesticidů ...

(Dokončení ze str. 1)

„Vzhledem k loňskému průběhu počasí nebylo nutné opakovat insekticidní ošetření, a v meziročním srovnání tak došlo k mírnému poklesu spotřeby také v kategorii insekticidů,“ sdělilo ministerstvo. Podle statistik je patrný i významný pokles spotřeby insekticidních mořidel, to je důsledek zákazu používání insekticidních mořidel na bázi neonicotinoidů do obilnin z roku 2018.

Podle výroční zprávy byly úkoly vyplývající z opatření NAP v roce 2019 naplňovány ve všech oblastech zaměření, to je ochrany zdraví lidí, vod a oblastí snížení rizik spojených s používáním přípravků na ochranu rostlin (POR) z hlediska nečlověkových organismů, a to díky aktivitám organizací státní správy, akademické a výzkumné sféry.

Ministr také již dříve poukázal na připravovanou Zelenou do-

hodu pro Evropu, která počítá s omezením používání pesticidů o 50 procent, snížením úniku živin o 50 procent a poklesem používání minerálních hnojiv o 20 procent. Naopak podle strategie Evropské unie by se měly rozšířit plochy ekologického zemědělství na 25 procent celkové výměry.

Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů je součástí opatření, kterým se ve členských státech EU realizuje pro-

gram snížení nepříznivého vlivu přípravků na ochranu rostlin na zdraví lidí a životní prostředí. Rozsah plnění úkolů NAP ke snížení používání pesticidů v ČR je každoročně vyhodnocován a publikován formou výroční zprávy o plnění NAP, kterou Ministerstvo zemědělství předkládá pro informaci vládě.

Bílý doplnil, že ochrana půdy, vody a ovzduší patří k prioritám Ministerstva zemědělství. Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů, který přijala předloni vláda, v pětiletém horizontu snižuje používání přípravků v zemědělství i v lesnictví.